

Johdanto

Oikeusministeriö esitti keväällä 2020 väliaikaista muutosta kuluttajansuojalakiin koskien vakuudettomia kulutusluottoja ja niiden suoramarkkinointia (HE 53/2020). Väliaikaisen muutoksen taustalla oli koronapandemian aiheuttama epävarmuus ja vaikutukset työllisyyteen. Väliaikainen muutos rajattiin koskemaan vain rahaluottoja; samalla hyödykesidonnaiset sekä korttiluotot rajattiin lain soveltamisalan ulkopuolelle. PayUp nosti jo edellisessä lausunnossaan¹ esiin, miten väliaikainen muutos vaikuttaa digitaalisiin laskunmaksupalveluihin.

PayUp

PayUp Solutions Oy on luonut mobiilisovelluksen, jossa kuluttaja voi mm. saada 30pv korotonta maksuaikaa yhdelle tai useammalle laskulleen kertapyyntöillä. Maksuajan tarjoaa luottottaja, jolle PayUp välittää maksuaikapyynnöt, ja luottottaja tekee luottotuspäätöksen normaalien ehtojensa mukaisesti. Myönteisen päätöksen tapauksessa luottottaja toimittaa rahat PayUpin asiakasvaratilille, ja PayUp käyttää ne käyttäjän valitsemien laskujen maksamiseen alkuperäisille laskuttajille (ajallaan). Käyttäjä saa aikanaan maksuaikalaskun (koontilasku luototetuista laskuista plus PayUpin palvelumaksu), jolla maksaa luotto takaisin luottottajalle. Jos käyttäjä maksaa maksuaikalaskun 30 päivän sisään, niin mitään lisäkuluja ei tule. Mikäli asiakas tarvitsee 30 päivän jälkeen lisää maksuaikaa, voi hän tehdä maksuaikalaskustaan osamaksusuunnitelman, jolloin luottottaja alkaa perimään velasta korkoa.

PayUp ja väliaikaisen korkokaton tuoma ongelma

Korkokattoon liittyvillä väliaikaisilla lakimuutoksilla on ollut erittäin suuri vaikutus PayUpin toimintaan, koska luottottajat antavat maksuaikaa/luottoa vähemmän ja harvemmillä käyttäjille, jonka seurauksena a) käyttäjät pettyvät palveluun, ja b) PayUp ei saa tuloja. Tämä johtuu luonnollisesti siitä, että pienempi korko tarkoittaa luottottajalle isompaa riskiä, etenkin kun maksuajassa 30pv korotonta, ja vain käyttäjät, jotka päätyvät maksamaan osissa, tuottavat luottottajalle tuloa korkoina. Ja riskin pienentämiseksi luottottaja sitten luottottaa mieluummin vain varmempia tapauksia, jonka seurauksena maksuaikaakin saavat lähinnä ne, joilla sille vähempi tarvetta.

Väliaikainen laki on rajannut hyödykesidonnaiset ja korttiluotot ulos, mutta digitaaliset laskunmaksupalvelut ovat soveltamisalan sisällä. Tämä tulkinta on jyrkästi ristiriidassa EU:n toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) kanssa. Nykyinen hyödykesidonnaisten luottojen erilainen kohtelu yleisesti, sekä luottokorttien rinnastaminen niihin, on kilpailua vääristävää. Korkosääntelyn ei pitäisi asettaa erilaisten maksuvaihtoehtojen yhteydessä myönnettäviä luottoja eriarvoiseen asemaan.

Lisäksi lainsäädäntö asettaa eri toimintamalleilla toimivat maksulaitokset (korttiluotot vs. muut) eriarvoiseen senkin perusteella, mitä luottovaihtoehtoja laskunmaksupalveluun on liitetty. Osa palveluntarjoajista mahdollistaa nykyisin laskujen maksamisen luottokortilla. Nyt tehtävä rajaus johtaa perusteettoman kilpailuedun syntymiseen niille toimijoille, jotka ovat rakentaneet IT-

---

¹ <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2020-AK-299426.pdf>

järjestelmänsä luottokorttimaksujen varaan, kun taas liiketoiminnan edellytykset ovat jo käytännössä loppuneet lakimuutoksen takia PayUpin kaltaisilta laskunmaksupalveluiden tarjoajilta, jotka käyttävät muita luottotajia kumppaneina.

Ottaen huomioon, että maksupalvelulainsäädöllä ja EU:n toisella maksupalveludirektiivillä (PSD2) on ollut tarkoituksena edesauttaa uusien, innovatiivisten maksukanavien syntymistä ja niiden saattamista sääntelyn ja valvonnan piiriin. Esimerkkinä tästä voidaan todeta PSD2:n artikla 98, jonka 2 kohdan:

- c) alakohdassa todetaan, että pankkiviranomaisen teknisillä sääntelystandardeilla ”turvataan ja pidetään yllä kaikkien maksupalveluntarjoajien välistä tervettä kilpailua”;
- d) alakohdassa todetaan, että pankkiviranomaisen teknisillä sääntelystandardeilla ”varmistetaan teknologianeutraalisuus ja liiketoimintamallia koskeva neutraalisuus”
- e) alakohdassa todetaan, että pankkiviranomaisen tekniset sääntelystandardit on laadittava mm. sitä varten, että ”mahdollistetaan sellaisten käyttäjystävällisten ja innovatiivisten maksutapojen kehittäminen, jotka ovat helposti saatavilla”;

Käytännössä kuluttajansuojalain määräaikaisen muutoksen soveltaminen ja jatkaminen tarkoittaisi, että PSD2:n tarkoittama kilpailun turvaaminen, kilpailuneutraliteetti ja innovatiivisten maksutapojen kehittyminen ei olisi Suomessa mahdollista laskunmaksusovellusten osalta.

Väliaikaisen lain taustalla tulee olla myös välttämättömyys, oikeasuhtaisuus sekä poikkeusolojen todentaminen. Koronapandemia on aiheuttanut muutoksia yhteiskunnassa, tämä on selvä. Kuluttajatottumukset ovat kuitenkin palanneet normaalille tasolle, kuten Paytrailin puolivuosisikatsauksesta² käy ilmi. Asuntolainojen lyhennysvapaat päättyvät laajalti vuoden vaihteessa, ja kuluttajien laskut etenevät normaaliin tapaan. On siis perusteltua esittää, että kuluttajille tarjottaisiin myös luottoa (sekä korotonta että normaalikorkoista) keinona siirtää laskujen maksamista heidän sen hetkisen taloutensa vakauttamiseksi.

Yhteenveto

Talousvaliokunta edellytti mietinnössään (TaVM 12/2020), että väliaikaisen lain vaikutusta digitaalisiin laskunmaksupalveluihin tulee seurata.

Korostamme, että väliaikaisella lailla on ollut äärimmäisen haitallinen seuraus ja elinkeinovapautta rajaava vaikutus. Lisäksi väliaikainen muutos hankaloittaa merkittävästi EU:n toisen maksupalveludirektiivin soveltamista.

Emme puolla väliaikaisen lain jatkamista. Ehdotamme myös mahdollisessa tilanteessa, jossa väliaikaisen lain voimassaoloa jatkoa harkittaisiin, että lainsäätäjä rajaisi digitaaliset laskunmaksupalvelut ulos lain soveltamisalasta.

Timo Juusela

Toimitusjohtaja, PayUp Solutions Oy

---

² https://www.paytrail.com/hubfs/images/eBook_Folder/Puolivuosisikatsaus-H1-2020.pdf